

Toimintakertomus 2008

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

Kannen kuvat:

Ravintola Lozzi, Jyväskylän normaalikoulu, Cygnaeus-lukio

Sisältö:

Kirsi Häkämies, Seija Mannila, Ulla Raiskila, Jouni Sojakka

Taitto ja kuvat:

Martti Minkkinen

SISÄLTÖ

- 4 Toiminnan rahoitus
- 5 Toimintalukuja
- 6 Johtaja ja johtokunta
- 7 Tutkimuksen vahvuusalueet
- 8 Järjestettyjä seminaareja
- 10 Väitöksiä, palkintoja ja tunnustuksia
- 11 Tutkimuslaitoksen uusia julkaisuja

TOIMINNAN RAHOITUS 2008

KOKONAISBUDJETTI 4,7 MILJ. EUROA

Yliopiston budjetti	2 560 200 €
Ulkopuolinen rahoitus	1 968 200 €
Maksullinen palvelutoiminta	101 100 €
Yliopiston sisäinen maksullinen palvelutoiminta	108 700 €

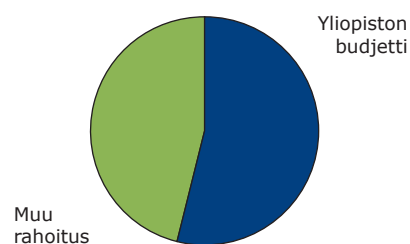
Ulkopuolinen rahoitus:

Opetusministeriö	548 000 €
EU	339 600 €
Suomen Akatemia	297 100 €
Kunnat ja kuntainliitot	167 100 €
Muut	616 400 €

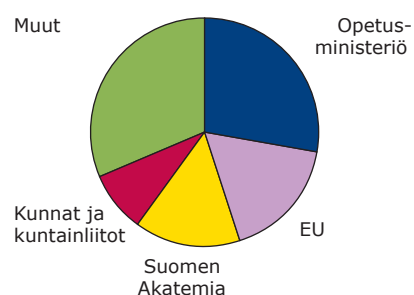
Maksullisen palvelutoiminnan tulot:

Kasvatus-lehti	62 800 €
Julkaisu-toiminta	30 800 €
Muu	7 500 €
Yliopiston sisäinen maksullinen palvelutoiminta	108 700 €

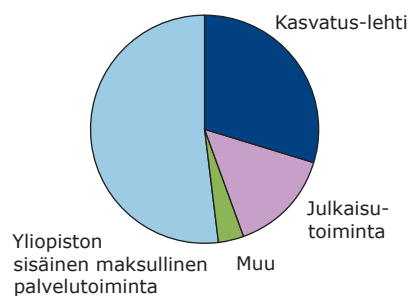
RAHOITUSLÄHTEET

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

MAKSULLINEN PALVELUTOIMINTA

TOIMINTALUKUJA

	2008	2007
1. Julkaistut kirjat ja julkaisut, omat	2	17
2. Julkaistut kirjat ja julkaisut muualla	14	11
3. Julkaistut artikkelit		
• kansainväliset tieteelliset artikkelit	46	35
• kotimaiset tieteelliset artikkelit	13	63
• muut artikkelit	33	9
4. Pidetyt esitelmät		
• kansainvälisissä tieteellisissä kokouksissa	78	69
• kotimaisissa tilaisuuksissa	69	83
5. Jäsenyydet työryhmissä, toimikunnissa	89	86
6. Osallistuminen kansainvälisiin kokouksiin ja konferensseihin	113	137
7. Asiantuntijatehtävät	152	171

JOHTAJA JA JOHTOKUNTA

JOHTAJA

Professori **Jouni Välijärvi**

JOHTOKUNTA 1.8.2008 – 31.7.2011

- PUHEENJOHTAJA

Vararehtori, professori **Matti Leino**, Jyväskylän yliopisto

- JÄSENET (varajäsenet)

Opetusneuvos **Armi Mikkola**, Opetusministeriö
(Suunnittelujohtaja Petri Pohjonen, Opetushallitus)

Professori **Pauli Rintala**, Jyväskylän yliopisto
(Lehtori Raili Välimaa, Jyväskylän yliopisto)

Professori **Pauli Kaikkonen**, Jyväskylän yliopisto
(Lehtori Aimo Naukkarinen, Jyväskylän yliopisto)

Pääsihteeri **Heikki K. Lyytinen**, Koulutuksen arviointisihteeristö
(Pääsuunnittelija Esko Korkeakoski, Koulutuksen arviointisihteeristö)

Rehtori **Jorma Lempinen**, Jyväskylän lyseo
(Johtaja Ulla Mutka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Erikoistutkija **Jani Ursin**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Tutkija Sari Sulkunen, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Tutkija **Maarit Virolainen**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Tutkija Jaana Kettunen, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Tutkija **Raija Hämäläinen**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Tohtorikoulutettava Noora Koskinen, Koulutuksen tutkimuslaitos)

TUTKIMUKSEN VAHVUUSALUEET

Oppimisen, opetuksen ja ohjauksen prosessit

Johtotiimi: Päivi Tynjälä, Marja-Leena Stenström, Marjatta Saarnivaara

Ihmislähtöinen tieto- ja viestintäteknikka oppimis- ja työympäristöissä

Johtotiimi: Päivi Häkkinen, Marja Kankaanranta, Maarit Arvaja

Oppimistulosten, opetuskuulttuurien ja koulutusjärjestelmien arviointi ja vertailu

Johtotiimi: Jouni Välijärvi, Pirjo Linnakylä, Pekka Kupari

Koulutus ja yhteiskunnan muutos

Johtotiimi: Jussi Välimaa, Matti Vesa Volanen, Johanna Lasonen

Tutkimuksen vahvuusalueiden lisäksi laitoksen vahvuutena on metodologinen tutkimus ja tutkimusviestintä.

JÄRJESTETTYJÄ SEMINAAREJA

Suomi toisena kielenä ja monikielisyys

– kansallinen konferenssi 1.–2.2.2008

Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Jyväskylän yliopiston kielten laitoksen järjestämä S2-konferenssi oli ajankohtainen, sillä Suomea käytetään yhä enemmän toisena ja vieraana kielenä. Kielitaito tulee maahanmuuttajien myötä uudelleen arvioitavaksi. Konferenssin teemoina olivat mm. opetusmenetelmät ja oppimiskäsitys, oppiminen, monikielisyys, kieliopin opettaminen ja oppikirjat. Konferenssin tavoitteena oli tarjota paikka opetuskokemusten ja tutkimustiedon jakamiselle. Konferenssiin osallistui yli 100 opettajaa ja tutkijaa.

Työurat murroksessa – ohjauksen uudet haasteet 12.2.2008

Seminaarin tavoitteena oli alustusten ja työryhmätyöskentelyn keinoin jakaa kokemuksia ja esimerkkejä työelämän ohjauksen käytännöistä sekä tehdä näkyväksi ja tuoda keskusteluun henkilöstön ja johdon ohjauksen mahdollisuuksia. Maksuttoman tilaisuuden järjestivät Kansallisen ohjausalan osaamiskeskuksen jäsenet, Johtamistaidon Opiston (JTO) Jyväskylän yksikkö, ODECO Oy sekä Jyväskylän yliopiston taloustieteiden tiedekunta ja Koulutuksen tutkimuslaitos.

Nordic Serious Games (NSG) Conference 28.–29.2.2008

Agora Centerin Agora Game Lab ja Koulutuksen tutkimuslaitos järjestivät Nordic Serious Games -konferenssin toista kertaa. Konferenssin tavoitteena oli koota hyötypelialueen tietämystä, jakaa pelien kehittämiseen ja käyttöön liittyviä kokemuksia sekä tiivistää yhteistyötä pelialueen toimijoiden välillä. Tapahtuman yhteydessä julkaistiin kattava hyötypelialueinen Nordic Serious Games -wikisivusto. Osallistujat, noin 80 henkilöä, ovat pelialan tutkijoita, kehittäjiä ja käyttäjiä. Heistä suurin osa saapui Pohjoismaista, mutta myös muualta Euroopasta sekä Aasiasta.

Hiljainen tieto ja opettajan työ -seminaari 12.5.2008

Mitä on hiljainen pedagoginen tieto? Miten hiljainen tieto liittyy asiantuntijuuteen? Miten tunnistamme hiljaisen osaamisen? Näihin kysymyksiin etsittiin vastauksia Aikuiskasvatuksen Tutkimusseuran, Kansanvalistusseuran, Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Suomen kasvatustieteellisen seuran järjestämässä maksuttomassa seminaarissa. Seminaarissa pohdittiin käsitteitä ja käytiin läpi tutkimustietoa tietämisestä ja taitavuudesta opetustyössä. Tavoitteena oli keskustelun kautta löytää käytännön ammattilaisia kiinnostavia mahdollisuuksia opettajan työn kehittämiseen.

Korkeakoulutuksen laadunvarmistus -koulutus

15.5.–5.12.2008

Koulutuksen tutkimuslaitos ja yliopiston Täydennyskoulutuskeskus järjestivät yhteistyössä Korkeakoulujen arviointineuvoston kanssa korkeakoulutuksen laadunvarmistuskoulutuksen Jyväskylässä. Koulutuskokonaisuus (11 päivää) rakentui viidestä moduulista: 1. Korkeakoulut laadunvarmistuksen kontekstina, 2. Laatu liikkeellä – laadunvarmistus kansainvälisenä, kansallisena ja paikallisena ilmiönä, 3. Käsitteistä toimintaan: laadunvarmistusjärjestelmän osatekijät, 4. Laadunvarmistuksen näkökulmat ja työkalut, 5. Laadunvarmistus suomalaisissa korkeakouluissa: kokemuksista oppiminen ja tulevaisuuden haasteet. Koulutuksen kohderyhmiä olivat ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen eri tasoilla laatutyöstä vastaavat ja sitä kehittävät henkilöt.

Korkeakoulututkimuksen juhlasymposium

”Kilvoittelusta kilpailuun” 25.–26.8.2008

Määrittääkö opiskelijan hyvyyden nopea valmistuminen ja tutkijan asiantuntijuuden suuri kansainvälisten referee-julkaisujen määrä? Onko korkeakoulutus muuttunut veriseksi kilpailuksi opintopisteistä ja resursseista? Eikö kilpailu ole keino pärjätä kansainvälisillä korkeakoulumarkkinoilla? Näitä ja muita kilpailuun liittyviä kysymyksiä pohdittiin Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja Korkeakoulututkimuksen seuran kymmenennen kerran järjestämässä symposiumissa. Tilaisuuden paneelikeskustelussa muisteltiin myös symposiumin 30-vuotista taivalta – mitä kaikkea korkeakoulutuksessa onkaan tapahtunut 80-luvulta tähän päivään tultaessa. Tilaisuuteen osallistui noin 150 tutkijaa, opettajaa, päättäjää ja opiskelijajärjestöjen edustajaa.

The 4th EARLI SIG 14 Learning and Professional Development Conference 27.–29.8.2008

Oppimisen tutkijat kokoontuivat kolmipäiväiseen konferenssiin, jonka teemana oli ammatillinen osaaminen ja työssä oppiminen. Tapahtuma kokosi yli 200 osanottajaa 16 maasta Jyväskylään. Konferenssin avainpuhujia olivat kansainvälisesti tunnetut työpaikalla tapahtuvan oppimisen tutkijat Tara Fenwick (University of British Columbia, Kanada), professori Phil Hodgkinson (University of Leeds, Englanti) sekä professori Kevin Eva (McMaster University, Hamilton, Ontario, Kanada). Konferenssin järjestivät Eurooppalaisten oppimisen tutkijoiden järjestö EARLI (European Association for Research on Learning and Instruction) sekä Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta ja Koulutuksen tutkimuslaitos.

VÄITÖKSIÄ, PALKINTOJA JA TUNNUSTUKSIA

Väitökset

KL RAIJA HÄMÄLÄISEN kasvatustieteen väitöskirja "Designing and investigating pedagogical scripts to facilitate computer-supported collaborative learning" (Yhteisöllisen verkko-oppimisen tukeminen pedagogisen vaiheistamisen avulla) tarkastettiin 5.12.2008 Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Vastaväittäjänä toimi KT, dosentti Lasse Lipponen Helsingin yliopistosta ja kustoksena professori Helena Rasku-Puttonen.

KTM TUULA NOUSIAISEN tietojärjestelmätieteen väitöskirja "Children's Involvement in the Design of Game-Based Learning Environments" (Lasten osallistuminen pelinomaisten oppimisympäristöjen suunnitteluun) tarkastettiin 19.12.2008 Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunnassa. Vastaväittäjänä toimi professori Jari Multisilta Tampereen teknillisestä yliopistosta ja kustoksena dosentti, KT Marja Kankaanranta. Väitöskirja on tehty Jyväskylän yliopiston Agora Centerissä. Väitöskirjan takana olevat projektit on toteutettu yhdessä Koulutuksen tutkimuslaitoksen kanssa.

Palkinnot ja tunnustukset

- Parhaan kansainvälisiä koulusaavutuksia käsittelevän väitöskirjan palkinto "The IEA Bruce H. Choppin Memorial Award" (IEA, The International Association for the Evaluation of Educational Achievement) Pasi Reinikaiselle
- Suomen Kasvatustieteellisen seuran väitöskirjapalkinto Pasi Reinikaiselle

TUTKIMUSLAITOKSEN UUSIA JULKAISUJA

KIRJAT

Marja Kankaanranta – Eija Puhakka

KOHTI INNOVATIIVISTA TIETOTEKNIIKAN OPETUSKÄYTTÖÄ
Kansainvälisen SITES 2006 -tutkimuksen tuloksia

SARJAJULKAISUT

Raija Hämäläinen

DESIGNING AND INVESTIGATING PEDAGOGICAL SCRIPTS
TO FACILITATE COMPUTER-SUPPORTED COLLABORATIVE LEARNING

(Teos on ilmestynyt vain verkkojulkaisuna)

